

H Í R E K

AZ 1. BOLGÁR HADSEREG RÉSZVÉTELE MAGYARORSZÁG FELSZABADÍTÁSÁBAN

(Állandó kiállítás a siklósi várban)

1967. április 2-án állandó kiállítás nyílt a siklósi várban az 1. Bolgár Hadsereg történetéről, annak az emlékére, hogy a 3. Ukrán Front kötelékében részt vett a dél-dunántúli harcokban, Baranya és Somogy megye felszabadításában.

A kiállítás a bolgár—magyar kulturális egyezmény keretében jött létre. A tárgyi anyag összegyűjtésére Bulgáriában országos mozgalom indult meg. Dobri Dzsurov hadseregtábornok, honvédelmi miniszter felhívást intézett az 1. Bolgár Hadsereg volt katonáihoz, parancsnokaihoz, politikai helyetteseihez, az elesett hősök hozzátartozóihoz, hogy bocsássák rendelkezésre a siklósi várban megrendezendő kiállításhoz azokat a személyi emléktárgyakat, fegyvereket, egyenruhákat, érdemrendeket, jelvényeket, igazolványokat, fényképeket és egyéb más anyagokat, amelyek a bolgár nép honvédő háborújából származnak. A felhívás szövegét plakátokon és röplapok útján az egész országban közzétették.

A felhívásra sok és értékes anyag érkezett. Vladimir Sztocsev nyugállományú vezéreztudós, az 1. Bolgár Hadsereg egykori parancsnoka díszkardját és revolverét ajándékozta a kiállítás számára. Petar Hadziivanov nyugállományú ezredes, a hadsereg egykori törzsfőnöke a háborúban használt rohamsisakját ajánlotta fel. A kiállítás tárgyai között található Ferdinand Kozovszki altábornagynak, a Bolgár Néphadsereg egykori főparancsnok-helyettesének látcsöve, Sterju Atanaszov vezérőrnagynak, az 1. Bolgár Hadsereg parancsnokhelyettesének géppisztolya, Sztocjev Trendafilov altábornagynak, a IV. hadtest parancsnokának kardja, Nikola Botev ezredesnek, a 31. szilisztrai gyalogezred parancsnokának zubbonya és más, alacsonyabb beosztású parancsnokok, katonák, elesett hősök személyhez fűződő emléktárgyai.

A gyűjtőmunkát a Bolgár Néphadsereg Központi Múzeuma végezte. A több száz fényképet és több mint száz tárgyat magában foglaló rendezőkönyvet a bolgár múzeum munkatársai dolgozták ki, emellett részt vettek Siklóson a kiállítás felállításában is. A szófiai múzeum értékes fegyvergyűjteményt állított össze. Elkészítette a Honvédő Háborúban használt egyenruhák másolatát, és sok érdekes felszerelési tárgyat küldött, hogy minél teljesebben bemutathassa az 1. Bolgár Hadsereg fegyverzeti, egyenruha és felszerelési anyagát.

A téma a bolgár képzőművészeket is megihlette. A kiállításon Marinova szobrászművész két bronzszobrot láthatjuk: a „Levél a szülőföldről” című szobrot és a „Barátság” című háromalakos szobor-kompozíciót. A festészetet Dimiter Gjudzsenov „Drávaszabolcsi csata” című olajfestménye, Dimiter Valkanov „Barátság” című képe és Ugrinova festőművész „Gocso Gocsev” című olajportréja képviseli.

A siklósi vár két termében rendezett kiállítás a bolgár nép forradalmi és antifasiszta hagyományainak bemutatásával kezdődik. Bulgária felszabadulását, a szeptember 9-i népi antifasiszta felkelés győzelmét, a Bolgár Néphadsereg megalakulását, Macedónia és Dél-Szerbia felszabadításában való részvételét ábrázolják

a következő tablók. A kiállítás ezután rátér az 1. Bolgár Hadsereg megalakulására, bemutatja Szerémségben vívott harcát, Magyarországon történt összpontosítását és a szovjet parancsnokságok segítségével végrehajtott felkészülését az előtte álló harcra, a III. hadtest részvételét a március 6-án, Nagybjom körül kibontakozott német támadás visszaverésében.

A második terem a drávai harcok és e harcok hőseinek bemutatásával kezdődik, majd nyomon követi az 1. Bolgár Hadsereg harci útját, amelyet Dél-Somogy, a Muraköz és Ausztria területén tett meg nyugat felé, a fasiszta Németország összeomlásáig. A kiállítás befejező része a bolgár katonák és a magyar lakosság között létrejött baráti kapcsolatoknak állít emléket, és bemutatja a ma közös célokért harcoló Bulgária és Magyarország sokoldalú kapcsolatait.

A kiállítást Oláh István vezérőrnagy, a honvédelmi miniszter helyettese nyitotta meg. Jelen voltak a megnyitásra Magyarországra érkezett bolgár katonai küldöttség tagjai, élükön Zahar Zahariev vezérezredessel, a küldöttség vezetőjével. A delegáció tagjai a drávai harcok résztvevői voltak, köztük Vladimir Sztójcsev, az 1. Bolgár Hadsereg egykori parancsnoka. Jelen volt Ivanov ezredes, a Bolgár Néphadsereg Központi Múzeumának igazgatóhelyettese is.

A nagy idegenforgalommal rendelkező Siklós, amely közel fekszik a magyar és a bolgár nép számára egyaránt történelmi nevezetességüvé vált drávai csatatérhez, minden bizonnyal alkalmas otthona lesz az 1. Bolgár Hadsereg kiállításának.

A vár nagy látogatottsága lehetővé teszi, hogy évek alatt több százezer látogató ismerje meg a bolgár és a magyar nép közös hagyományát. Felmerül a gondolat, hogy hazánk felszabadításában részt vevő más országokkal is egyezményt kellene kötni hasonló kiállítások megrendezésére.

Arokay Lajos